

Bruxelles, den 1.6.2018
COM(2018) 395 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

EU Pollinators Initiative

{SWD(2018) 302 final} - {SWD(2018) 303 final}

1. BEHOVET FOR EN EU-INDSATS FOR BESTØVERE

Offentligheden er de seneste år blevet bevidst om problematikken vedrørende honningbibestanden, som har været nedadgående i EU og resten af verden. Der gemmer sig et meget mere alvorligt problem bag dette meget omtalte fænomen, nemlig det dramatiske fald i forekomsten og diversiteten af alle typer bestøvende vilde insekter i Europa, herunder vilde bier, svirreflugter, sommerfugle og natsværmere. Flere bestøverarter er udryddet eller udryddelsestruede¹.

Dette giver anledning til stor bekymring, da bestøvere er en integreret del i sunde økosystemer. Uden bestøvere ville der ske en tilbagegang i bestanden af mange plantearter, som i sidste ende ville forsvinde sammen med de organismer, der er afhængige af dem, med alvorlige økologiske, samfundsmæssige og økonomiske konsekvenser til følge. Bestøverafhængige afgrøder er i varierende grad afhængig af dyrs bestøvning. Det anslås, at 5-8 %² af verdens afgrødeproduktion i dag direkte kan tilskrives dyrs bestøvning. Alene i EU afhænger omkring 84 %³ af afgrødearterne og 78 %³ af de vilde blomsterarter – i det mindste delvis – af dyrs bestøvning. Op imod næsten 15 mia. EUR⁴ af EU's årlige landbrugsproduktion kan direkte tilskrives bestøvende insekter.

I den første globale rapport om bestøvere, der er udsendt af Den Mellemstatslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser², anføres ændringer i arealanvendelse, intensiv landbrugsforvaltning og anvendelse af pesticider, miljøforurening, invasive fremmede arter, patogener og klimaforandringer som de største trusler mod bestøvere. Rapporten identificerer endvidere betydelige mangler i viden om de bagvedliggende årsagers betydning og behovet for en fælles indsats på tværs af sektorerne for at tackle dem. Konventionen om den biologiske mangfoldighed⁵ støttede rapportens resultater og fremhævede betydningen af bestøvere og de økosystemydelser, som de leverer, for opnåelsen af en række af FN's mål for bæredygtig udvikling⁶.

EU har iværksat en række foranstaltninger til gavn for bestøvere, navnlig inden for rammerne af miljø- og sundhedspolitikkerne (især fugle- og habitatdirektiverne og EU's lovgivning på pesticidområdet) samt inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik, samhørighedspolitikken og forsknings- og innovationspolitikken. Derudover er der iværksat en række bestøverstrategier på nationalt og regionalt plan. Til dato har der dog ikke været nogen enkelt, koordineret EU-indsats til at tackle tilbagegangen for bestøverne via en integreret tilgang, der involverer forskellige sektorer og politikker. EU og medlemsstaterne vil skulle afhjælpe problemet i en fælles indsats.

¹ Se det ledsagende arbejdsdokument for detaljeret dokumentation til støtte for denne meddelelse.

² Potts, S.G., et al., (2016), *The Assessment Report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on Pollinators, Pollination and Food Production*, sekretariatet for Den Mellemstatslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser, Bonn, Tyskland. s. 552.

³ Potts, S., et al., (2015), *Status and Trends of European Pollinators. Key Findings of the STEP Project*, Pensoft Publishers, Sofia, s. 72.

⁴ Gallai, N., et al., (2009), *Economic Valuation of the Vulnerability of World Agriculture Confronted with Pollinator Decline*, *Ecological Economics* 68.3: 810-821.

⁵ <https://www.cbd.int/>

⁶ Partskonferencebeslutning XIII/15 om biodiversitetskonventionen, <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-13/cop-13-dec-15-en.pdf>

Nærværende meddelelse indeholder de strategiske målsætninger og en række tiltag, der skal træffes af EU og medlemsstaterne for at modvirke tilbagegangen for bestøvere i EU og bidrage til de globale bevarelsesbestræbelser. Den sætter rammerne for en integreret tilgang til problemet og en mere effektiv anvendelse af eksisterende værktøjer og politikker.

Initiativet afspejler Kommissionens ambition om at fremskynde udviklingen i retning af EU's 2020-mål om at standse og vende tabet af biodiversitet og økosystemydelser⁷ som bekræftet på ny i handlingsplanen for naturen, mennesket og økonomien⁸. Det er en reaktion på Europa-Parlamentets^{9,10} og Rådets¹¹ opfordring til at gøre en indsats for at beskytte bestøvere og deres levesteder for at standse faldet i bestanden. Den offentlige høring¹², der gik forud for dette initiativ, viste, at interessentgrupperne og navnlig offentligheden støtter et EU-initiativ vedrørende bestøvere på det kraftigste.

2. INITIATIVETS ELEMENTER

De målsætninger og tiltag, der er beskrevet i initiativet, har til formål at forbedre den videnskabelige viden om tilbagegangen for bestøvende insekter, tackle de vigtigste kendte årsager hertil og styrke samarbejdet mellem alle berørte parter. Fokus ligger på vilde bestøvere, men initiativet behandler også de udfordringer, der er fælles for alle bestøvere. Det vil således også være til gavn for domesticerede bestøvere, navnlig honningbier, og supplerer den eksisterende EU-støtte til biavl¹³ og biernes sundhed¹⁴.

De foreslåede tiltag skal sikres på kort sigt, men vil samtidig sætte gang i nogle vigtige processer og iværksætte nogle mekanismer for at imødegå udfordringen på en holistisk måde og med et længere perspektiv. Den vellykkede gennemførelse af disse tiltag kræver passende økonomiske og menneskelige ressourcer. De politiske beslutningstagere og de offentlige myndigheder kan ikke løfte udfordringen alene. EU-borgerne og erhvervslivet vil også skulle inddrages.

Initiativet fastsætter langsigtede mål og kortsigtede tiltag fordelt på tre prioritetsområder:

PRIORITET I: Større viden om tilbagegangen for bestøvere, årsagerne hertil og følgerne heraf

PRIORITET II: Bekæmpelse af årsagerne til tilbagegangen for bestøvere

Tabellen i bilaget indeholder detaljer vedrørende de forskellige foranstaltninger og delforanstaltninger under hver prioritet.

⁷ EU's biodiversitetsstrategi frem til 2020,

http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/index_en.htm

⁸ http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/communication_en.pdf

⁹ Europa-Parlamentets beslutning af 2. februar 2016 om midtvejsrevision af EU's biodiversitetsstrategi (2015/2137(INI)).

¹⁰ Europa-Parlamentets beslutning af 15. november 2017 om en handlingsplan for naturen, mennesket og økonomien (2017/2819(RSP)).

¹¹ Rådets konklusioner 13398/16 om konventionen om den biologiske mangfoldighed (CBD),

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13398-2016-INIT/da/pdf>

¹² http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/index_en.htm

¹³ https://ec.europa.eu/agriculture/honey/programmes_da

¹⁴ https://ec.europa.eu/food/animals/live_animals/bees/health_en

2.1. PRIORITET I: større viden om nedgangen i bestanden af bestøvere samt årsagerne hertil og følgerne heraf

EU har tidligere understøttet frembringelsen af værdifuld viden (eksempelvis gennem projekterne ALARM¹⁵ og STEP¹⁶ og den europæiske rødliste¹⁷). Ovenstående har med al tydelighed påvist den alarmerende nedgang i bestanden af bestøvere og opfordret til en øjeblikkelig indsats. Der mangler dog fortsat i høj grad viden på området. Det fulde omfang af nedgangen er ukendt, og der er endnu ikke fuldt kendskab til konsekvenserne for det menneskelige samfund og økonomien. De vigtigste trusler mod bestøvere er godt nok blevet klarlagt, hvilket muliggør en øjeblikkelig og videnbaseret indsats, men der er brug for yderligere forskning for at kunne opnå en viden om deres individuelle virkninger og indbyrdes samspil. Videnopbygning udgør således en hjørnesten i initiativet og kræver en fælles indsats fra Kommissionen, medlemsstaterne, Det Europæiske Miljøagentur, den akademiske verden, interessenterne og borgerne.

Bestøverarterne og -bestandene i EU skal overvåges bedre. Der skal en fælles indsats fra EU's og medlemsstaternes side til for at kunne igangsætte en koordineret overvågningsproces til afhjælpning af den manglende viden vedrørende status og udvikling for bestøvere. Der er brug for en teknisk ekspertgruppe til at udforme en omkostningseffektiv og standardiseret overvågningsmetode. Processen vil potentielt kunne styrkes gennem borgerdrevet videnskab¹⁸, IKT-værktøjer og teknologi såsom DNA-stregkodning og maskinindlæring. Ved hjælp af kvalitetsdata fra lokaliteten, der er indsamlet ved overvågning, vil de truede bestøverarter kunne vurderes, og der vil kunne udarbejdes solide bestøverindikatorer ud fra disse. Indikatorerne kan bruges til at vurdere effekterne af de forskellige EU-politikker, navnlig inden for miljø, landbrug og sundhed, og spore fremskridt på EU-plan i forhold til FN's mål for bæredygtig udvikling nr. 2 (udryddelse af sult) og nr. 15 (livet på land)¹⁹. Sammenholdt med data vedrørende truslerne mod bestøvere og bestøvning vil de muliggøre en integreret vurdering af tilbagegangen for bestøvere, konsekvenserne heraf for samfundet og økonomien ved hjælp af værktøjer, herunder kortlægning og vurdering af økosystemer og deres ydelser²⁰ samt naturkapitalregnskaber over bestøvere og bestøvning²¹, foruden udviklingen af passende politiske reaktioner.

Forskningen og innovationen skal styrkes på alle fronter: problemets omfang (status og udvikling for bestøvere), bekæmpelse af årsager (trusler mod bestøvere, deres forholdsmæssige betydning og samspil) og konsekvenser (effekter på naturen, menneskets

¹⁵ <http://www.alarmproject.net/>

¹⁶ <http://www.step-project.net/>

¹⁷ <http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/>

¹⁸ Borgere kan bidrage til dataindsamlingen og således spille en aktiv rolle ved at støtte videnskaben på området, <https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=citizen§ion=monitor>

¹⁹ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/indicators>

²⁰ http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm

²¹ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/ecosystem-services-accounting-part-i-outdoor-recreation-and-crop-pollination>

velbefindende og økonomien). Den grundlæggende forskning (systematik, klassificeringssystem) og den anvendte forskning bør understøttes for at styrke EU's overvågnings- og vurderingskapacitet i forbindelse med bestøvere. Flere igangværende forskningsprojekter vil fremkomme med resultater vedrørende bestøvere²² samt innovationer inden for plantebeskyttelse, integrerede sundhedstilgange og alternativer til pesticider²³.

Den frie adgang til bestøverrelevante data og information udgør en forudsætning for bedre udnyttelse af de eksisterende ressourcer til at frembringe ny viden og innovative løsninger. Der bør træffes yderligere foranstaltninger for at samle spredte data og information og lette adgangen hertil.

2.2. PRIORITET II: Bekæmpelse af årsagerne til tilbagegangen for bestøvere

Der ligger forskellige årsager til grund for tilbagegangen for bestøvere. Disse skal bekæmpes på tværs af sektorer og politikker.

De mest truede bestøverarter og -levesteder i EU, herunder de arter og levesteder, der er beskyttet i henhold til habitatdirektivet eller er indeholdt i den europæiske rødliste, bør være genstand for en prioriteret indsats og finansiering. Navnlig LIFE-programmet kommer i den henseende til at spille en afgørende rolle.

Tab af levesteder

Kommissionen gennemfører handlingsplanen for naturen, mennesket og økonomien for at styrke fugle- og habitatdirektivernes gennemførelse. Habitatdirektivet indeholder kun et begrænset antal bestøverarter, mens bevarelsesforanstaltningerne for beskyttede levestedstyper, herunder græsarealer, i høj grad kan gavne bestøvere. En styrkelse af direktivets gennemførelse er derfor helt afgørende for at kunne bekæmpe én af de største trusler mod bestøvere, nemlig tabet af levesteder. Grøn infrastruktur²⁴ kan yderligere forbedre de naturlige betingelser for at kunne sikre bæredygtige levesteder for bestøvere gennem naturbaserede løsninger²⁵ samt en forbedret samhørighed og forbindelse inden for Natura 2000-nettet i landlige områder og bylandskaber i bred forstand.

EU's fælles landbrugspolitik og samhørighedspolitik rummer centrale muligheder for at bevare og skabe levesteder for bestøvere i land- og byområder i perioden frem til 2020. Den fælles landbrugspolitik (herunder krydsoverensstemmelse, direkte betalinger og foranstaltninger inden for udvikling af landdistrikter) indeholder en bred vifte af nødvendige instrumenter, der kan lette presset på bestøverne som følge af den intensive landbrugsforvaltning og den ændrede arealanvendelse, herunder afvandring fra landbruget. De omfatter navnlig miljømæssige fokusområder, hvortil landbrugerne modtager direkte støtte, når de indfører erosionshæmmende bæltter til bestøvere og arealer, der ligger brak, til planter rige på nektar og pollen samt miljø- og klimavenlige landbrugsforanstaltninger inden for rammerne af programmerne for udvikling af landdistrikter. Andre vigtige incitamenter understøtter landbrugerne i valget af bæredygtige landbrugssystemer i Natura 2000-områder og i at investere i økologisk landbrug. Der skal fortsat arbejdes på at synliggøre, hvilken betydning bestøvere har for landbrugsproduktiviteten.

²² <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/sfs-28-2017.html>

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/sfs-16-2017.html>

²³ <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/sfs-04-2019-2020.html>

²⁴ Se Grøn infrastruktur – Styrkelse af Europas naturkapital, COM(2013) 249 final.

²⁵ Eksempelvis foranstaltninger vedrørende naturlig vandbinding, <http://nwrn.eu/>

Landområderne spiller en altafgørende rolle for sunde bestøverbestande, og byområdernes og de perifere byområders betydning som støtte for bestøverlevesteder anerkendes i stadig højere grad. Offentlige og private områder som parker, haver, grønne tage og grønne mure fungerer som tilflugtslevesteder for bestøvere og "trædesten", der gør det muligt for bestøvere at flytte sig og spredes inden for urbaniserede områder. Ved at forbinde områderne med naturlige og halvnaturlige områder på landet understøtter de et net af bestøverlevesteder i det større landskabsbillede. En række lovende løsninger – herunder naturbaserede – kan styrke integrationen af bestøverlevesteder inden for store infrastrukturnet såsom veje, jernbaner og højspændingsledninger, der ofte forbindes med forringelse af levesteder og typisk spredt sig over store strækninger med forskelligartet europæisk landskab. De regionale og lokale myndigheder bør tilskyndes til at investere i disse løsninger.

Anvendelse af pesticider

De risici og konsekvenser for bestøvere, der udspringer af pesticider, bunder i toksiciteten af det aktive stof og eksponeringsgraden. I EU kan aktive stoffer til brug i plantebeskyttelsesmidler²⁶ kun godkendes efter en risikovurdering, som skal sikre, at midlerne ingen uønskede virkninger har på honningbier²⁷. Den Europæiske Fødevarsesikkerhedsautoritet (EFSA) udarbejdede i 2013 en vejledning²⁸ til forbedring af den aktuelle risikovurdering ved blandt andet at inddrage kroniske effekter og vilde biarter i vurderingskravene. Medlemsstaterne har dog endnu ikke godkendt denne vejledning. Derfor vil der skulle træffes yderligere foranstaltninger for at sikre dens gennemførelse.

Kommissionen begrænsede i 2013 brugen af tre neonicotinoider²⁹, efter det var kommet frem, at de udgør alvorlige risici for bierne. I februar 2018 bekræftede EFSA's gennemgang af dokumentationen disse risici³⁰. Som anført i forordning (EF) nr. 1107/2009²⁷ skal der indføres passende foranstaltninger til at modvirke disse risici. Medlemsstaterne godkendte den 27. april 2018³¹ Kommissionens forslag om yderligere begrænsning af brugen af tre neonicotinoider.

Derudover indeholder direktiv 2009/128/EF³² en vifte af foranstaltninger, der støtter en bæredygtig anvendelse af godkendte pesticider. Der kan opstilles specifikke mål og foranstaltninger i nationale handlingsplaner under direktivet, der modvirker konsekvenserne af pesticider for bestøvere.

Invasive fremmede arter

De invasive fremmede arter udgør en anden alvorlig trussel mod bestøvere. Forordning (EU) nr. 1143/2014³³ indeholder en række foranstaltninger, der skal træffes på dette område i hele

²⁶ Begrebet "pesticider" henviser til plantebeskyttelsesmidler i henhold til forordning (EF) nr. 1107/2009.

²⁷ Forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler.

²⁸ EFSA-vejledning om risikovurdering af plantebeskyttelsesmidler på bier (*Apis mellifera*, *Bombus* spp. og solitære bier), <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>

²⁹ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 485/2013 af 24. maj 2013 om ændring af gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 for så vidt angår godkendelsesbetingelserne for aktivstofferne clothianidin, thiamethoxam og imidacloprid og om forbud mod anvendelse og salg af frø, som er behandlet med plantebeskyttelsesmidler, der indeholder disse aktivstoffer.

³⁰ <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/180228>

³¹ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances/approval_renewal/neonicotinoids_en

³² Direktiv 2009/128/EF om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider.

³³ Forordning (EU) nr. 1143/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehejmehørende arter.

EU. De skadelige virkninger – f.eks. virkninger forbundet med den gulbenede gedehams' (*Vespa velutina*) prædation eller ødelæggelsen af levesteder for bestøvere forårsaget af bestemte plantearter som f.eks. kæmpebalsamin (*Impatiens glandulifera*), som kvæler den hjemmehørende vegetation, vil kunne modvirkes gennem fortsatte bestræbelser på at gennemføre disse foranstaltninger og opførelse af nye arter, der anses for en trussel, på listen. Brugen af hjemmehørende bestøverarter og hjemmehørende plantearter til privat og offentlig anvendelse bør endvidere styrkes for at undgå de risici, som de fremmede arter udgør for hjemmehørende bestøverarter.

Andre trusler

Klimaforandringer, miljøforurening og sygdomme påvirker ydermere bestøverne. Klimaforandringerne har konsekvenser for bestøvernes spredning og udbredelse, deres levesteder og samspil, både gennem gradvise skift og ekstreme vejrforhold. Der mangler omfattende undersøgelser vedrørende virkningerne af forskellige forurenende faktorer (såsom luftforurening, tungmetaller og lysforurening) og sygdom. Ikke desto mindre er det et faktum, at disse er til skade for vilde bestøvere eller har negative konsekvenser for deres levesteder. Nærværende initiativ behandler ikke direkte disse trusler. EU's politikker inden for klimatiltag³⁴, luftforurening³⁵ og tiltag til fremme af biers sundhed¹⁴ bidrager til at begrænse deres konsekvenser for bestøvere. Initiativet er med til at bekæmpe disse og andre trusler på en indirekte måde ved at støtte opretholdelsen, oprettelsen og forbindelsen af sunde levesteder for bestøvere og tackle udbredelsen af ikkehjemmehørende arter, der er bærere af skadelige patogener og sygdomme, og herved styrke de europæiske økosystemers generelle modstanddygtighed over for klimaforandringer.

2.3. PRIORITET III: Øget bevidstgørelse, inddragelse af samfundet som helhed og styrket samarbejde.

Det kræver en strategisk tilgang på alle myndighedsniveauer og inddragelsen af forskellige aktører at bekæmpe nedgangen i bestanden af bestøvere. Nærværende initiativ øger samfundets bevidsthed om betydningen af bestøvere og det presserende behov for handling. Ved at fremme og udbrede bedste praksis og understøtte yderligere samarbejdsaktiviteter har initiativet til formål at mobilisere forskermiljøet, de politiske beslutningstagere, virksomhederne og borgerne til handling og samarbejde.

Der findes allerede en række platforme, der understøtter samarbejdet til fordel for bestøvere (herunder forskernetværk og platforme til udveksling af politikker), men der er brug for en yderligere styrkelse af samarbejdskapaciteten. Kommissionen og medlemsstaterne bør øge bevidstheden om og fremme finansieringsmulighederne i den henseende. Fælles værktøjer og skabeloner til udarbejdelse af planer og strategier for bestøvere, der tager udgangspunkt i eksisterende bedste praksis, tilskynder til yderligere tiltag på nationalt, regionalt og lokalt plan. Forhøjelse af EU's støtte til nationale biavlsprogrammer kunne også øge offentlighedens og sagkundskabens forståelse af vilde bestøveres betydning for samfundet og økonomien.

EU øger sit bidrag til den globale indsats for bestøvere ved at udbygge støtten til bevarelses tiltag inden for rammerne af det internationale bestøverinitiativ³⁶ under ledelse af De Forenede Nationers Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation og ved at fremme

³⁴ https://ec.europa.eu/clima/index_en

³⁵ Direktiv (EU) 2016/2284 om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer.

³⁶ Partskonferencebeslutning V/5 om biodiversitetskonventionen, <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=7147>

internationalt samarbejde gennem den såkaldte "Coalition of the Willing" til beskyttelse af bestøvere³⁷.

3. KONKLUSION

EU's bestøverinitiativ bidrager til opnåelsen af målene fastsat i EU's biodiversitetsstrategi frem til 2020 og sektorspecifikke politikker såsom den fælles landbrugspolitik og samhørighedspolitikken. Initiativet indeholder desuden værdifuld information om EU's udvikling i retning af FN's mål for bæredygtig udvikling.

Initiativets effekt opnås i et samspil med handlingsplanen for naturen, mennesket og økonomien, navnlig den kommende vejledning om grøn infrastruktur på EU-niveau og inddragelsen af økosystemydelser i beslutningsprocesserne. Initiativet kommer på et tidspunkt, hvor de interinstitutionelle forhandlinger om EU's flerårige finansielle ramme for perioden efter 2020 skal til at gå i gang. Planen er at have gennemført de foreslåede tiltag inden 2020. Momentum skal dog fastholdes, og de fremtidige EU-finansieringsinstrumenter skal udnyttes bedst muligt for at støtte de virkningsfulde tiltag, der modvirker faldet i bestøverbestanden på langt sigt.

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at godkende dette initiativ og deltage aktivt i dets gennemførelse i tæt samarbejde med alle relevante interessenter.

Kommissionen gennemgår inden udgangen af 2020 fremskridtene med hensyn til initiativets gennemførelse og fremsætter om nødvendigt anbefalinger om yderligere tiltag. Dette indgår i den endelige gennemgang af EU's biodiversitetsstrategi frem til 2020 og dens efterfølger.

³⁷ <https://promotepollinators.org>

BILAG – LISTE OVER TILTAG

Dette bilag indeholder en oversigt over de mål og tiltag, der er omfattet af hver prioritet i EU's bestøverinitiativ. Tiltagene vil blive gennemført frem til 2020. Målene afspejler et langsigtet perspektiv frem til 2030.

PRIORITET I: Større viden om tilbagegangen for bestøvere, årsagerne hertil og følgerne heraf		
Mål <i>Bestøverne og deres levesteder overvåges og vurderes jævnligt. Der er oprettet en overvågningsordning i hele EU, som tilvejebringer data til vurdering af status og udvikling for bestøvere. Disse data er grundlaget for solide og rettidige bestøverindikatorer, der hjælper til at kunne vurdere effekterne af de relevante EU-politikker og gør det muligt at udarbejde et europæisk bestøver- og bestøvningsatlas. Der mobiliseres ressourcer inden for rammerne af EU's forsknings- og innovationsprogrammer for at afhjælpe videnmanglerne inden for fald i bestanden af bestøvere, årsagerne hertil og de samfundsmæssige og økonomiske konsekvenser. Der er fri adgang til data og information om bestøvere.</i>		
TILTAG 1 STØTTE TIL OVERVÅGNING OG VURDERING		
1A)	Kommissionen indfører og afprøver en overvågningsordning for bestøvere i hele EU for at sikre data af god kvalitet til vurdering af status og udvikling for bestøverarter i EU og til udvikling af en bestøverindikator. Der oprettes en teknisk ekspertgruppe, som skal understøtte dette arbejde.	Første milepæl i fjerde kvartal 2018.
1B)	Kommissionen påbegynder arbejdet med en europæisk rødliste over svirrefluer.	Første kvartal 2019
1C)	Kommissionen udarbejder en liste over vigtige bestøverlevesteder og vurderer deres betingelser med udgangspunkt i medlemsstaternes indberetninger i henhold til habitatdirektivet og andre tilgængelige data.	Første milepæl i første kvartal 2019.
1D)	Kommissionen iværksætter et pilotprojekt inden for overvågning af forekomsten af pesticider i miljøet via honningbiprodukter (herunder pollen) med henblik på at vurdere, hvorvidt denne innovative tilgang kan bruges til at informere om bestøveres eksponering for pesticider.	Fjerde kvartal 2018
1E)	Kommissionen anvender rammen "kortlægning og vurdering af økosystemer og deres ydelser" på bestøvere, eksempelvis udviklingen af naturkapitalregnskaber over bestøvere og bestøvning, for at vurdere den faldende bestøverbestand, følgerne heraf for samfundet og økonomien på en integreret måde og udlede passende politiske	Andet kvartal 2019

	løsninger.	
<i>TILTAG 2 – STØTTE TIL FORSKNING OG INNOVATION</i>		
2A)	Kommissionen fremmer og støtter fortsat forskning og innovation inden for bestøvere samt årsagerne og konsekvenserne forbundet med nedgangen i henhold til Horisont 2020 – EU's rammeprogram for forskning og innovation 2014-2020.	Kontinuerligt
2B)	Kommissionen øger inden for rammerne af udvekslinger via EIP-AGRI-netværket (det europæiske innovationspartnerskab om et produktivt og bæredygtigt landbrug ³⁸) interessenterne bevidsthed om de muligheder, der gemmer sig i anerkendelsen af behovet for bestøvere og den bestøvningsydelse, de leverer.	Kontinuerligt
2C)	Kommissionen undersøger, hvordan det er muligt at fremme forskning og innovation yderligere for at modvirke nedgangen i bestanden af bestøvere ved at gennemføre Horisont Europa-programmet – EU's rammeprogram for forskning og innovation efter 2020.	Kontinuerligt
<i>TILTAG 3 – BEDRE VIDENDELING OG DATAADGANG</i>		
3A)	Kommissionen lancerer en onlineplatform vedrørende bestøvere, der skal fungerer som centralt data- og informationsknudepunkt.	Første milepæl i første kvartal 2019.
3B)	Medlemsstaterne bør stille relevante geografiske data, herunder data om arealanvendelse, til rådighed for offentligheden i henhold til kravene i Inspire-direktivet ³⁹ og direktivet om offentlig adgang til miljøoplysninger ⁴⁰ for at muliggøre en integreret geografisk analyse.	Første milepæl i andet kvartal 2019.

³⁸ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/european-innovation-partnership-agricultural>

³⁹ Direktiv 2007/2/EF om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire).

⁴⁰ Direktiv 2003/4/EF om offentlig adgang til miljøoplysninger.

PRIORITET II: Bekæmpelse af årsagerne til tilbagegangen for bestøvere		
Mål <i>Der identificeres og gennemføres passende bevarelsesforanstaltninger for truede bestøverarter og deres levesteder. De relevante foranstaltninger for bestøvere integreres fuldt ud i den fælles landbrugspolitik og samhörighedspolitikken, og medlemsstaterne udnytter til fulde mulighederne for at bevare og genskabe bestøverlevesteder i land- og byområder. Bestøvernes levesteder bliver effektivt forbundet med det større landskabsbillede, således at de kan spredes på tværs af territorier. Bestøverne beskyttes mod konsekvenserne af pesticider og invasive fremmede arter.</i>		
TILTAG 4 – BEVARELSE AF TRUEDE BESTØVERARTER OG -LEVESTEDER		
4A)	Kommissionen udarbejder fortsat handlingsplaner for de mest truede bestøverarter og -levesteder, der er opført i habitatdirektivet, og understøtter medlemsstaterne og interessenterne i deres gennemførelse af planerne, herunder gennem LIFE-programmet.	Første milepæl i andet kvartal 2019.
4B)	Kommissionen identificerer i samarbejde med medlemsstaterne bevarelsesforanstaltninger og forvaltningstilgange til optimering af de positive effekter for truede bestøvere og deres levesteder, herunder inden for rammerne af den biogeografiske proces under Natura 2000 og gennem en workshop på området.	Første milepæl i andet kvartal 2019
4C)	Medlemsstaterne bør træffe prioritetsforanstaltninger for vigtige bestøverlevesteder inden for de prioriterede foranstaltningsrammer til forvaltning af Natura 2000-områder og grøn infrastruktur samt artsbeskyttelse.	Tredje kvartal 2019
TILTAG 5 – BEDRE BESTØVERLEVESTEDER PÅ OG OMKRING LANDBRUGSAREALER		
5A)	Kommissionen gennemgår den eksisterende erfaring med brugen af bestøverrelevante foranstaltninger inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik 2014-2020. Kommissionen udarbejder med udgangspunkt heri en vejledning til brug for forvaltningsmyndigheder og landbrugere, som indeholder tekniske råd om, hvordan foranstaltningernes effekt kan styrkes, og fremmer denne aktivt i den fælles landbrugspolitik for perioden efter 2020.	Første milepæl i fjerde kvartal 2018.
5B)	Medlemsstaterne bør opfordre til anvendelsen af bestøverrelevante foranstaltninger i programmerne for udvikling af landområder for 2014-2020, herunder gennem instruktion og ved at øge bevidstheden blandt landbrugere og andre relevante interessenter.	Kontinuerligt
5C)	Kommissionen vil fremme integrationen af overvejelser vedrørende bestøvere i gennemførelsen af den fælles	Kontinuerligt

	landbrugspolitik efter 2020 og vil indføje en bestøverindikator i performance- og overvågningsrammen, når den er færdiggjort og operationel.	
<i>TILTAG 6 – BEDRE BESTØVERLEVESTEDER I BYOMRÅDER OG DET STØRRE LANDSKABSILLEDE</i>		
6A)	Kommissionen indsamler bedste praksis og udarbejder en vejledning til brug for lokale myndigheder i, hvordan der skabes et gunstigt miljø for bestøvere, og inddrager bestøvere i kriterierne for Europas miljøhovedstad-pris og European Green Leaf-prisen for mindre byer.	Andet kvartal 2019
6B)	Kommissionen øger bevidstheden blandt forvaltningsmyndighederne for samhørighedspolitikken og interessenterne om bestøverbevarelse og finansieringsmuligheder forbundet hermed i perioden 2014-2020 og efter 2020.	Første milepæl i fjerde kvartal 2018.
6C)	Kommissionen fremmer ved hjælp af vejledning i grøn infrastruktur på EU-plan og integrationen af økosystemer og deres ydelser i beslutningsprocessen tiltag på landskabsniveau, som bevarer og genskaber bestøverlevesteder og inddragelsen heraf i den geografiske planlægning og andre relevante beslutningsprocesser.	Første milepæl i fjerde kvartal 2018
<i>TILTAG 7 – NEDBRINGELSE AF FØLGERNE AF BRUGEN AF PESTICIDER FOR BESTØVERE</i>		
7A)	Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at inddrage specifikke mål og foranstaltninger for bestøverbevarelse i deres reviderede nationale handlingsplaner under direktiv 2009/128/EF for at nedbringe de risici og følger, brugen af pesticider medfører for bestøvere, og vurderer situationen i en anden rapport om direktivets gennemførelse.	Første milepæl i andet kvartal 2019
7B)	Kommissionen vedtager en gennemførelsesplan for EFSA-vejledningen om risikovurderingen af plantebeskyttelsesmidler på bier (<i>Apis mellifera</i> , <i>Bombus</i> spp. og solitære bier) for at forbedre risikovurderingen af pesticider på bestøvere.	Fjerde kvartal 2018
7C)	Kommissionen vedtager retslige foranstaltninger til forbud mod al udendørs brug af tre neonicotinoider, der har været underlagt specifikke begrænsninger siden 2013 (imidacloprid, thiamethoxam og clothianidin).	Andet kvartal 2018
<i>TILTAG 8 – NEDBRINGELSE AF FØLGERNE AF INVASIVE FREMMEDE ARTER FOR BESTØVERE</i>		
8A)	Kommissionen stiller en teknisk vejledning til rådighed for medlemsstaterne vedrørende forebyggelse og håndtering af invasive fremmede arter, der er skadelige for bestøvere, inden for anvendelsesområdet for	Tredje kvartal 2019

	forordning (EU) nr. 1143/2014.	
8B)	Kommissionen udarbejder en vejledning for at fremme brugen af hjemmehørende plantearter og bestøvere inden for den offentlige og private sektor.	Tredje kvartal 2019
PRIORITET III: Øget bevidstgørelse, inddragelse af samfundet som helhed og styrket samarbejde		
Mål <i>Bevidstheden om bestøveres betydning og det presserende behov for handling for at standse nedgangen øges i samfundet som helhed. Offentlige politikker har en bedre effekt, idet de mobiliserer virksomheder og borgere på effektiv vis. Individuelle tiltag har en større effekt, fordi de er forbundet med en bedre koordinering mellem de relevante aktører på alle niveauer. EU indtager en global førerposition i støtten til og fremme af den internationale indsats for bestøvere.</i>		
TILTAG 9 – HANDLINGSOPFORDRING TIL ERHVERVSLIVET OG BORGERNE		
9A)	Kommissionen stiller vejledning til rådighed og tilskynder virksomhederne til at yde et bidrag til bestøverbevarelsen, navnlig inden for landbrugsfødevarerektoren. Kommissionen fremmer endvidere fortsat god praksis og innovative forretningsmodeller, der er til gavn for bestøvere, via EU's Business @ Biodiversity-platformen ⁴¹ og den europæiske miljøpris til virksomheder (European Business Award for the Environment) og sikrer finansieringsmuligheder inden for rammerne af faciliteten til finansiering af naturkapital.	Første milepæl i andet kvartal 2019
9B)	Kommissionen undersøger muligheden for at anvende EU's miljømærke på produkter, der bidrager til bestøvernes bevarelse, herunder vilde blomsterfrøblandinger, potteplanter til bestøvere og andre relevante haveprodukter, i overensstemmelse med konklusionerne og henstillingerne i kvalitetskontrollen fra 2017 ⁴² .	Tredje kvartal 2019
9C)	Kommissionen udarbejder og udsender undervisningsmateriale om bestøvere. Kommissionen udarbejder endvidere en vejledning i, hvordan borgere kan bidrage til bevarelsen af bestøvere, og borgerdrevet videnskab på bestøverområdet. Disse tilskyndelsesaktiviteter inden for bestøverbevarelse kan gennemføres i forbindelse med det europæiske solidaritetskorp, som støtter unges frivillige arbejde i projekter til gavn for samfundet og miljøet i Europa. Herudover kan nationale biavlsprogrammer kan supplere denne indsats gennem uddannelse med henblik på at øge offentlighedens og sagkundskabens forståelse af vilde bestøveres betydning.	Kontinuerligt

⁴¹ http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/index_en.htm

⁴² COM(2017) 355 final.

<i>TILTAG 10 – FREMME AF BESTØVERSTRATEGIER OG SAMARBEJDE PÅ ALLE NIVEAUER</i>		
10A)	Kommissionen udarbejder fælles skabeloner og værktøjer til fremme af udviklingen af bestøverstrategier på nationalt, regionalt og lokalt plan med udgangspunkt i den eksisterende bedste praksis.	Tredje kvartal 2019
10B)	Kommissionen identificerer mulighederne for at styrke samarbejdet mellem alle relevante aktører gennem de eksisterende platforme og fremmer et fortsat samarbejde gennem mekanismer på EU-niveau, herunder inden for rammerne af EU's rammeprogram for forskning og innovation 2014-2020, programmerne for europæisk territorielt samarbejde (Interreg), lokaludvikling styret af lokalsamfundet, TAIEX-EIR ⁴³ og TAIEX-REGIO ⁴⁴ Peer2Peer-instrumenterne.	Første milepæl i første kvartal 2019
10C)	Kommissionen fremmer inddragelsen af hensyn til bestøverbevarelse og foranstaltninger i EU-støttede politikker, planer og programmer i udviklings- og nabolande i henhold til målene i det internationale bestøverinitiativ ⁴⁵ .	Kontinuerligt
10D)	EU tilslutter sig den såkaldte "Coalition of the Willing" til beskyttelse af bestøvere og fremmer en effektiv bestøverindsats på internationalt plan.	Fjerde kvartal 2018

⁴³ http://ec.europa.eu/environment/eir/p2p/index_en.htm

⁴⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/da/policy/how/improving-investment/taix-regio-peer-2-peer/

⁴⁵ Ledet af De Forenede Nationers Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation.